

**Заклучения на Съвета относно максималното използване на масовия спорт за развиването на трансверсални умения, по-специално сред младите хора**

(2015/C 172/03)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,

КАТО ПРИПОМНЯТ ПОЛИТИЧЕСКИЯ КОНТЕКСТ НА ВЪПРОСА СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО, И ПО-СПЕЦИАЛНО:

1. Стратегията „Европа 2020“ и водещите ѝ инициативи, в които се подчертава, че младите хора трябва да придобият необходимите умения и компетентности и да се предприемат мерки за справяне с високите равнища на младежката безработица в Европа, както и Обобщаващия доклад за междинния преглед на стратегията „Европа 2020“<sup>(1)</sup>, който включва сред основните си резултати важната роля на спортния сектор като инструмент за социално сближаване и приобщаване.
2. Работния план на Европейския съюз за спорта (2014—2017 г.)<sup>(2)</sup>, в който се изтъква важният принос на спорта към общите цели на стратегията „Европа 2020“, предвид големия потенциал на този сектор да допринесе за постигането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. В един от трите приоритета на работния план, а именно „Спорт и общество“, се подчертават връзките на спорта със заетостта, образованието и обучението.
3. Резолюцията на Съвета от 20 юли 2006 г. относно признаването на значението на неформалното и самостоятелното учене в областта на европейската политика за младежта<sup>(3)</sup>, в която се изтъква, че неформалното и самостоятелното учене могат да дадат възможност на младите хора да придобият допълнителни знания, умения и компетентности, както и да допринесат за тяхното личностно развитие, социално приобщаване и активно гражданско участие, като по този начин се подобрят перспективите им за заетост, както и че работодателите, формалното образование и гражданското общество като цяло следва да разгледат надлежно възможността те да бъдат признати в по-голяма степен.
4. Препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене<sup>(4)</sup>, в която се изтъкват възможностите и механизмите, благодарение на които знанията, уменията и компетентностите, придобити чрез неформално и самостоятелно учене, играят важна роля за повишаване на пригодността за заетост и на мобилността, както и за увеличаване на мотивацията за учене през целия живот.

ПРИЗНАВАТ, ЧЕ:

5. Макар и да е преди всичко физическа дейност през свободното време, участието в масовия спорт<sup>(5)</sup> има и допълнителна добавена стойност за едно по-здро и като цяло по-приобщаващо и устойчиво общество в Европа. То може да развие положителни социални нагласи и ценности, както и уменията и компетентностите на индивида, включително трансверсални умения<sup>(6)</sup> като способността за критично мислене, инициативност, решаване на проблеми и работа в дух на сътрудничество<sup>(7)</sup>.
6. Необходимо е да се отговори на нарастващите изисквания на една напреднала и основана на знанието икономика, по-специално по отношение на развитието на трансверсалните умения и способността за ефективно прилагане на тези умения в различни сектори; в период на бързо променящи се нужди на пазара на труда работодателите ценят високо трансверсалните умения, но често посочват, че новонаетите лица не притежават такива.

<sup>(1)</sup> Док. 16559/14.

<sup>(2)</sup> ОВ С 183, 14.6.2014 г., стр. 12.

<sup>(3)</sup> ОВ С 168, 20.7.2006 г., стр. 1.

<sup>(4)</sup> ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.

<sup>(5)</sup> „Масов спорт“ означава организиран спорт, практикуван на местно равнище от непрофесионални спортисти, и спорт за всички. *Източник:* Регламент (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50).

<sup>(6)</sup> Различните агенции и организации имат различни термини за тези умения — от „ключови компетентности“ до „меки умения“, „преносими умения“ или „основни умения“, „основни професионални умения“ или „основни умения за пригодност за заетост“. Според речника на Европейската мрежа за разработване на политики за професионално ориентиране през целия живот трансверсалните умения са важни за работните места и професиите, различни от настоящите или неотдавна заеманите. Тези умения може да са придобити и чрез лични или развлекателни дейности, или чрез участие в курсове за образование или обучение. По-общо казано, това са умения, които са били научени в даден контекст или с цел да бъдат приложени в конкретна ситуация/проблем и могат да бъдат прехвърлени в друг контекст.

<sup>(7)</sup> COM/2012/669 final.

7. Що се отнася до приноса на спорта към развитието на трансверсалните умения, налице е неизползван потенциал, особено за младите хора, тъй като уменията, придобити чрез неформално<sup>(1)</sup> и самостоятелно учене<sup>(2)</sup>, са важни за личното и професионалното развитие, включително на пазара на труда и при обучението през целия живот<sup>(3)</sup>.
8. По отношение на признаването на значението на трансверсалните умения, придобити чрез неформално и самостоятелно учене посредством масовия спорт, първите стъпки са свързани с повишаването на осведомеността и видимостта на първо място сред самите участници, родителите, доброволците и служителите, но и обществото като цяло, в това число работодателите.

ПОДЧЕРТАВАТ, ЧЕ:

9. Спортът допринася за постигането на стратегическите цели на Съюза за растеж, работни места и социално сближаване, включително неотложните предизвикателства, пред които е изправена Европа в момента, като постоянно високите равнища на младежка безработица<sup>(4)</sup> в Европа. За да може да се развие пълният потенциал на спорта в това отношение, е важно да се работи за междусекторен подход, който да обхваща и други области на политиката като образованието и обучението, младежта и заетостта, социалните въпроси и общественото здраве.
10. Нетрадиционните спортове<sup>(5)</sup> често са особено привлекателни за младите хора, включително за тези с по-малко възможности, като могат да се проучат допълнително предлаганите от тези спортове перспективи.
11. Наличието на компетентен персонал, в това число доброволци, в масовия спорт е от първостепенно значение за повишаването на осведомеността, отключването на добавената стойност и ползите, които този спорт може да предложи по отношение на развиването на трансверсални умения.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ — ЧЛЕНКИ НА ЕС, ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

12. Да допринасят за нарастване на осведомеността сред заинтересованите страни в масовия спорт, в обществото и сред работодателите за това, че трансверсалните умения, придобити чрез участие в масов спорт, са лична, социална и икономическа добавена стойност, която може да бъде използвана и в други области.
13. Да си сътрудничат и обменят добри практики с други съответни сектори и между държавите — членки на ЕС, относно ползите от уменията, придобити извън формалното образование чрез неформално и самостоятелно учене в областта на масовия спорт.
14. Да насърчават развитието на знанията, уменията и компетентностите на компетентни служители, в това число доброволци, в масовия спорт с оглед подобряване на социалните и образователните ценности, както и на трансверсалните умения, чрез масовия спорт.
15. Да насърчават иновативни партньорства между доставчиците на услуги в областта на формалното и неформалното учене, както и в рамките на секторите на младежта и спорта, с цел да се разработят учебни подходи, които биха могли да бъдат подходящи в сектора на масовия спорт.
16. Да насърчават самооценката на уменията, особено сред младите хора, което включва както трансверсалните умения, придобити чрез масовия спорт, така и използването на най-разпространените паспорти на умения и модели на автобиография, по-специално Europass.
17. Да използват съществуващите договорености, целящи да позволят валидирането на умения и опит, придобити при неформално и самостоятелно учене в спорта.
18. Да усъвършенстват допълнително общото участие в масовия спорт на младите хора, включително на тези с по-малко възможности, както на национално, така и на местно равнище, и да използват положителния потенциал на нетрадиционните спортове в това отношение.

<sup>(1)</sup> Определение: „неформално учене“ означава учене, което се осъществява посредством планирани дейности (по отношение на учебните цели и учебното време) и при наличие на някаква форма на подпомагане на учебния процес (например връзка между учач и преподавател), но което не е част от официалната система за образование и обучение. *Източник:* ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50

<sup>(2)</sup> Определение: „самостоятелно учене“ означава учене, което е резултат от ежедневни дейности, свързани с работата, семейството или свободното време, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; то може да е непреднамерено от гледна точка на учащия. *Източник:* ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50

<sup>(3)</sup> Фактите показват, че когато става въпрос за придобиване на умения извън формалното образование, 52 % от европейците считат, че е възможно да се усвоват умения, които могат да се използват по-късно в други сектори (напр. умения за решаване на проблеми, работа в екип и др.). *Източник:* Специално издание „Евробарометър“ 417 (2014 г.) „Европейското пространство за умения и квалификации“, стр. 12.

<sup>(4)</sup> В ЕС-28 над 5 милиона млади хора (на възраст под 25 години) са били безработни през второто тримесечие на 2014 г. Това представлява безработица от 21,7 %, докато процентът на NEET (млади хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение) е бил 13 %. *Източник:* Евростат

<sup>(5)</sup> Нововъзникнали форми на спорт, привлекателни за младите хора — например уличен футбол, улична гимнастика и паркур, скейтборд/лонгборд, агресивно каране на ролери, стрийтбол и стрийтленс.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ И ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ:

19. Да утвърждават значението на трансверсалните умения, които учащите са придобили чрез масовия спорт, така че да могат да се използват ефективно в различните сектори за целите на заетостта, мобилността с учебна цел и ученето през целия живот.
20. Да отчетат положителните резултати от трансверсалните умения, придобити чрез масовия спорт, и да ги интегрират в националните и европейските политики и стратегии относно спорта, младежта, социалните въпроси, здравеопазването, образованието и трудовата заетост.
21. Да признават и подкрепят приноса на организациите за масов спорт при предоставянето на възможности за неформално учене.
22. Да проучат потенциала за сътрудничество със сектора на младежта, и по-специално по отношение на:
  - а) прилагането на методи и инструменти за неформално учене в спортния сектор;
  - б) използването на спортни дейности в методите за неформално учене в сектора на младежта;
  - в) насърчаването на по-голям брой финансирани проекти в рамките на Европейската доброволческа служба, с участието на млади доброволци от организации с нестопанска цел в спортния сектор;
  - г) използването на спортните дейности като инструмент за социално приобщаване и достигане до широки групи от хора, включително с оглед на приноса им за прилагането на гаранцията за младежта в Европа.
23. Да насърчават инициативи, когато това е уместно, включително в рамките на европейската седмица на спорта, за образователната стойност на спорта, както и на укрепването на социално приобщаващи общности.
24. Да си сътрудничат за повишаване на стандартите за обучение и треньорство и при обучението на инструктори и треньори, както и на доброволци, като улесняват обмена на информация и опит между отговорните за политиката лица и заинтересованите страни в областта на спорта.
25. Да поощряват доброволството в спорта и да повишават осведомеността за стойността на доброволството в спорта, по-специално за придобиването на трансверсални умения, като признаят доброволството за важна форма на неформално учене и засилват националната и трансграничната мобилност на младите доброволци.
26. Да насърчават ефективното използване на инструментите на финансиране на ЕС, например програмата „Еразъм +“, като възможност за развиване на трансверсални умения, особено сред младите хора, и да засилват социалното приобщаване, активното гражданско участие, както и по-голямото участие в масовия спорт.
27. Да използват Препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене в работата си по въпроса за трансверсалните умения, придобити чрез спорт.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

28. Да извърши проучване относно приноса на спорта към пригодността за заетост на младите хора в контекста на стратегията „Европа 2020“, включително аспектите, свързани с трансверсалните умения, придобити чрез участие в масовия спорт.
29. Да включи измерението, свързано със спорта, в провежданите дискусии и прояви във връзка с политиката относно уменията с цел да се повиши осведомеността и да се проучат повече конкретни начини за придобиване на трансверсални умения във и посредством спорта.
30. Да продължи, включително в рамките на мандата на експертните групи, създадени в съответствие с работния план на ЕС за спорта, събирането на данни и най-добри практики и анализа на социалното и икономическото значение на спорта, както и на въпроса по какъв начин масовият спорт допринася за области като заетост, образование и обучение, в т.ч. като се постави акцент върху личностното развитие и развитието на трансверсални умения.
31. Да улеснява обмена на информация и добри практики, ефективното партньорско обучение и работата в мрежа между държавите членки, особено за развиването на един по-достъпен, привлекателен и разнообразен масов спорт, по-специално за младите хора.

ПРИКАНВАТ СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ ДА РАЗГЛЕДА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА:

32. Повишаване на осведомеността, особено сред младите хора и техните родители, за това, че уменията, придобити във и чрез спорта, могат да имат особена стойност, която да се използва и в други сектори.
  33. Инвестиране в компетентни служители, които използват най-съвременните методи в работата си, което да им позволи изцяло да се възползват от допълнителните ценности, които спортът може да донесе, включително придобиването на умения.
  34. Повишаване на осведомеността сред служителите в спорта относно предимствата на трансверсалните умения, придобити в спортни дейности посредством неформално и самостоятелно учене, и цялостната социална и икономическа добавена стойност на масовия спорт.
  35. Прочуване на възможностите за сътрудничество и обмена на добри практики с младежки организации, особено що се отнася до прилагането на методите и инструментите за неформално учене към спортния сектор.
  36. Обмен на най-добри практики относно начините за стимулиране и разнообразяване на масовия спорт, както и обмен на добри практики във връзка с развитието на нови видове масов спорт, например нетрадиционни спортове.
-

## ПРИЛОЖЕНИЕ

КАТО ПРИПОМНЯТ ПОЛИТИЧЕСКИЯ КОНТЕКСТ НА ТОЗИ ВЪПРОС:

1. Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот <sup>(1)</sup>, в която социалната компетентност е свързана с личното и социалното благополучие, за което се изисква разбиране на това как хората могат да осигурят оптимално физическо и психическо здраве, включително като ресурс за себе си, семейството си и непосредствената социална среда, както и познания как здравословният начин на живот може да допринесе за това. За успешното междуличностно и социално участие е особено важно да се познават кодексите на поведение и обноските, които са общоприети в различните общества и среди (например на работа). Основните умения от тази компетентност включват способността да се общува по конструктивен начин в различни среди, да се показва толерантност, да се изразяват и разбират различни гледни точки, да се преговаря със способност да се създаде доверие, и да се изразява съпричастност. Отделните лица следва да са способни да се справят със стреса и чувството на неудовлетвореност и да ги изразяват по конструктивен начин, като следва да правят също така разграничение между личната и професионалната сфера.
2. Европейските насоки за признаване на неформалното и самостоятелното учене <sup>(2)</sup>, в които се изтъква, че валидирането на неформалното и самостоятелното учене се разглежда във все по-голяма степен като начин за подобряване на ученето през целия живот и във всички аспекти на човешкия живот. Все повече европейски държави изтъкват, че е важно да се направи видимо и ценено ученето, което се осъществява извън институциите за формално образование и обучение, например по време на работа, в свободното време и у дома.
3. Заключениеята на Съвета от 18 ноември 2010 г. относно ролята на спорта като източник и двигател за активно социално приобщаване <sup>(3)</sup>, в които се изтъква, че достъпът до различните аспекти на спорта и участието в тях са важни за индивидуалното развитие, за чувството за идентичност и принадлежност на отделната личност, за физическото и психическото благосъстояние, за нейното овластяване, социални компетентности и мрежи, межкултурни комуникации и пригодност за заетост.
4. Заключениеята на Съвета от 29 ноември 2011 г. относно ролята на доброволческите дейности в спорта за насърчаване на активна гражданска позиция <sup>(4)</sup>, в които се набляга на необходимостта от насърчаване на доброволческите дейности в спорта като важен инструмент за повишаване на компетентностите и уменията, също така чрез неформално и самостоятелно учене.
5. Заключениеята на Съвета от 15 февруари 2013 г. относно инвестициите в образование и обучение — отговор на съобщението „Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати“ и на годишния обзор на растежа за 2013 г. <sup>(5)</sup>, в които държавите членки се приканват да въведат мерки за развитие на трансверсалните умения и компетентности, описани в Препоръката от 2006 г. относно ключовите умения за учене през целия живот.
6. Заключениеята на Съвета от 26 ноември 2013 г. относно приноса на спорта за икономиката на ЕС и по-специално за справянето с младежката безработица и социалното приобщаване <sup>(6)</sup>, в които се признава, че като се ангажират в спортни дейности младите хора придобиват специфични лични и професионални умения и компетентности, които подобряват пригодността им за заетост. Това включва усвояването на умения за учене, социални и граждански компетентности, лидерски умения и умения в областта на комуникацията, работата в екип, дисциплината, творчеството и предприемачеството.

<sup>(1)</sup> ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 10.

<sup>(2)</sup> Европейски насоки за валидиране на неформалното и самостоятелното учене. CEDEFOP (2009 г.).

<sup>(3)</sup> ОВ С 326, 3.12.2010 г., стр. 5.

<sup>(4)</sup> ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр. 24.

<sup>(5)</sup> ОВ С 64, 5.3.2013 г., стр. 5.

<sup>(6)</sup> ОВ С 32, 4.2.2014 г., стр. 2.